

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-3270-3/PO-OVL-2014

Praha 8. ledna 2014
Počet listů: 6

S c h v a l u j i :

Generální ředitel HZS ČR
brig. gen. Ing. Drahoslav Ryba v. r.

**NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI HASIČ-TECHNIK CHEMICKÉ SLUŽBY
V JEDNOTCE HZS KRAJE, ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HZS ČR A HZS PODNIKU**
(u HZS ČR ve služební hodnosti vrchní referent nebo asistent)

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, upřesňují zejména vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o jednotkách PO“), a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Hasič-technik chemické služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Chemická služba (T-CHS)“ a v závislosti na předurčenosti jednotky PO, v níž je zařazen, je absolventem dalších specializačních kurzů a odborně zaměřených IMZ, např. „Radiační ochrana“, „Dekontaminace hasičů“, „Zásady zásahu v prostoru kontaminovaném bojovými chemickými látkami“ a splňuje ustanovení dalších předpisů¹⁾. Má také potřebné znalosti a dovednosti pro:

- a) používání, obsluhu a udržování prostředků chemické služby své jednotky PO v provozuschopném stavu, k jejichž používání je služebním funkcionářem nebo jinou oprávněnou osobou určen (dále jen „určené prostředky“),
- b) taktiku nasazení určených prostředků,
- c) poskytování informační podpory veliteli zásahu při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek a ionizujícího záření,
- d) detekci nebezpečných látek a ionizujícího záření,
- e) dekontaminaci hasičů, příslušníků, zaměstnanců a členů složek IZS a věcných prostředků.

¹⁾ Např. § 37 odst. 2 písm. d) a e) vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.; fyzická a zdravotní způsobilost podle § 15 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění zákona č. 375/2011 Sb., a vyhlášky č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o příslušníka HZS ČR, a zdravotní způsobilost podle nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obce nebo podniků, jde-li o zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH obce nebo člena SDH podniku.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti hasiče-technika chemické služby jednotky HZS kraje, Záchraného útvaru HZS ČR a HZS podniku

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>A Organizace požární ochrany</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • úkoly chemické služby v požární ochraně, • organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič-technik chemické služby v době operačního i organizačního řízení, • požadavky na řešení úkolů jednotkami PO při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek (úkoly předurčených jednotek „Z“, „S“ a „O“), • ustanovení právních předpisů a technických norem, mající vztah k používání určených prostředků, • ustanovení předpisů mající vazbu na výkon funkce hasič-technik chemické služby, zejména <ul style="list-style-type: none"> - vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO, - Řád chemické služby HZS ČR ²⁾, jde-li o příslušníka HZS ČR, - Řádu výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků ³⁾, jde-li o zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH obce nebo SDH podniku, <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracovat s dokumentací chemické služby vedenou u jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě) a vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách, údržbě a zkouškách určených prostředků.

²⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 30/2006, kterým se vydává Řád chemické služby Hasičského záchranného sboru České republiky.

³⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 25/2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků.

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>B Bezpečnost práce</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní ustanovení předpisů bezpečnosti práce mající vazbu na výkon funkce hasič-technik chemické služby zejména <ul style="list-style-type: none"> - Řád chemické služby HZS ČR ²⁾, jde-li o příslušníka HZS ČR, - Řádu výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků ³⁾, jde-li o zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH obce nebo podniku, - nebezpečí ionizujícího záření (např. Metodický list č. N4 Nebezpečí ionizujícího záření Bojového řádu jednotek požární ochrany), - zásahy s přítomností nebezpečných látek (např. Metodický list č. L7 Dekontaminace zasahujících hasičů Bojového řádu jednotek požární ochrany), - nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, - nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb., - vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění pozdějších předpisů, • definice nebezpečných látek, jejich základní vlastnosti a hlavní ohrožující účinky při haváriích s výskytem nebezpečných látek a ionizujícího záření, • maximální doporučené doby pobytu hasičů v protichemickém ochranném oděvu, • zásady evidence příslušníků HZS ČR vystavených působení nebezpečných látek, • bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat, • grafické a písemné symboly nebezpečnosti a bezpečnostní značky podle ADR a RID a podle chemického zákona ⁴⁾. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělit nebezpečné látky podle chemického zákona ⁴⁾ a podle ADR, • stanovit limity pro omezování ozáření zasahujících osob, • vyhledat NPK-P a PEL. <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze, • stupně ochrany zasahujících hasičů v místě zásahu.

⁴⁾ Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění zákona č. 279/2013 Sb.

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>D Požární taktika</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • způsob označování obalů a balení nebezpečných látek, způsob identifikace nebezpečných látek na základě údajů (název, číslo CAS, UN kód, Kemlerův kód, HAZCHEM kód, označování obalů, R a S věty resp. H a P věty, bezpečnostní list). <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělit radiační události z hlediska zásahu, • poskytnout informační podporu veliteli zásahu pro identifikaci nebezpečných látek (s využitím např. HAZCHEM kód, Kemlerův kód, DIAMANT, TRINS, databáze nebezpečných látek), • aplikovat dekontaminační činidla na průmyslové nebezpečné chemické látky, B-agens, bojové chemické látky a k dezaktivaci, míchání jejich směsí a roztoků a výpočet koncentrací, • provádět odběr vzorků pro potřeby laboratorního rozboru. <hr/> <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktiku zásahu s přítomností nebezpečných látek (organizace místa zásahu, vymezení zón v místě zásahu, nebezpečná zóna, bezpečnostní zóna, vnější zóna, zóna ohrožení, týlový prostor, nástupní prostor, činnost hasičů v nebezpečné zóně, dekontaminační prostor), • režim činnosti v kontaminovaném prostředí, • provedení chemického a radiačního průzkumu, • provedení detekce chemických látek, bojových chemických látek a ionizujícího záření, • způsob dekontaminace hasičů, techniky, věcných prostředků a osob, problematiku zavlečené (druhotné) kontaminace a způsob likvidace odpadních vod po dekontaminaci.
<p>E Technický výcvik</p>	<p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obsluhovat určené prostředky, • obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem, • po ukončení zásahu určené prostředky uvést do akceschopného stavu, • aplikovat Řád chemické služby HZS ČR ³⁾ resp. Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků ⁴⁾ a vybraná ustanovení Cvičebního řádu jednotek požární ochrany - technický výcvik ve vazbě na chemickou službu na činnost hasičů zařazených v jednotce PO. <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • činnosti stanovené pro hasiče-technika chemické služby Cvičebním řádem jednotek požární ochrany - technický výcvik, • přípravu dekontaminačních směsí.

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>F Věcné prostředky</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s potápěčskými dýchacími přístroji, • s hlavními zásadami principu a funkce vysokotlakých kompresorů na vzduch a kyslík. <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní takticko-technická data určených prostředků, • rozsah a termíny provozních kontrol a revizí určených prostředků, • způsob ošetřování, údržby a skladování určených prostředků, • pracovní postupy uživatelských a provozních kontrol a zkoušek určených prostředků, • obecné zásady používání věcných prostředků chemické služby, • konstrukci, značení a plnění tlakových láhví stlačeným vzduchem, kyslíkem a směsmi. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použít filtrační a hadicové dýchací prostředky a jejich rozdělení, • použít záchranné křísící přístroje pro potřeby podpůrné inhalace, • použít protichemické ochranné oděvy, • použít detekční prostředky pro <ul style="list-style-type: none"> - detekci nebezpečných toxických a hořlavých par, plynů a kapalin, - detekci bojových chemických látek, - detekci tepla, • použít prostředky pro dekontaminaci hasičů, techniky a osob (hromadná dekontaminace osob, je-li jednotka PO těmito prostředky vybavena). <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • použití dýchací techniky (dle platných norem a předpisů).

Použité zkratky:

IMZ	instrukčně metodické zaměstnání
IZS	integrováný záchranný systém
ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných látek
RID	Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných látek
NPK-P	nejvyšší přípustná koncentrace chemické látky v pracovním ovzduší
PEL	přípustný expoziční limit = celosměnově vážený průměr koncentrací plynů, par nebo aerosolů v pracovním ovzduší za 8 hodinovou pracovní dobu.